

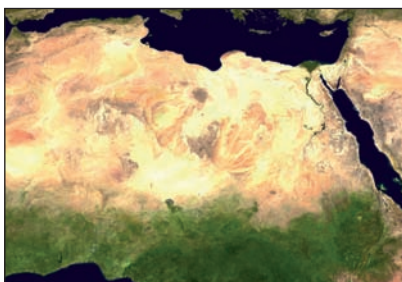
Saharako hautsa Amazonian elikagai

SAHARAREN eta Amazoniaren artean milaka kilometro daude, ez dirudi bien artean harreman handirik egon daitekeenik. Baina Maryland-eko Unibertsitateko (AEB) ikerlari talde batek, NASAko satelite baten laguntzaz, erlazioa uste baino estuagoa dela frogatu du.

Calipso sateliteak 2007 eta 2013 artean laser bidez egindako neurketak aztertuz heldu dira ondorio horretara. Antza, urtero 182 milioi tona hauts ateratzen da Saharatik, eta 2.600 kilometro egin ondoren, 132 milioi tona heltzen dira Hego Amerikara. Horietatik 37 milioi inguru Amazoniako oihanean lurreratzen dira, euriaren eraginez.

Hauts horretan hainbat mineral garraiatzen dira. Horien artean fosfatoak dira garrantzitsuenetakoak, landareentzako ongari eraginkorrak baitira.

Baina Saharako hautsaren eragina ez da hor gelditzen. Ozeano Atlantikoan eta Karibe itsasoan itsasoraturako hautsak fitoplanktona elikatzen du, eta horregatik dira hain aberatsak bertako ekosistemak. ■

NASA

NEIL PALMER-CC BY SA

HIESaren jatorrian, gorilak ere bai

30 urte igaro dira HIESak gure gizartean izua sortu zuenetik. Tarte honetan jende asko hil da, eta aldi berean aurrerapen mediku itzelak lortu dira. Gaitzaren jatorriari buruzko ikerketek aspaldidanik tximinoengan kokatu dute hasiera, eta gero eta zehaztasun handiagoak daude horri buruz.

ttiki.com/337440
(Frantsesez)

Paleolitoko grabatuak aurkitu dituzte Erlaitz kobazuloan

EHUko arkeologo talde batek, Alvaro Arrizabalagaren zuzendaritzapean, duela 20.000 urte inguruko grabatuak aurkitu ditu Debako Erlaitz kobazuloan. Animalia itxurako grabatu horiek Paleolitoko ohiturak hobeto eza-gutzen lagunduko dute.

ttiki.com/337441
(Euskaraz)

Itzalaldi analogikoak kutsadura larria eragin dezake Mexikon

2015EKO ABENDUAREN 31N telebista seinalea aldatuko da Mexikon, egungo seinale analogikoa digital bihurtuko baita.

Aldaketa horrekin batera, Mexikoko Gobernuak telebista digital bana jarriko du hamalau milioi etxebizitzatan. Ekimen interesgarri horrek ifrentzua du, ordea: zer egingo dute ordezkaturako diren hamalau milioi telebista analogikoekin?

Gobernuak ez du telebista zahar horiek birziklatzeko inolako asmorik agertu. Gero eta talde gehiagok azaldu dute kezka, batez ere telebistetan oso ohikoa den berun oxidoa dela eta; konposatu horrek kutsadura larria eragin dezake lurpeko ur geruzetan. ■

Txakurak gai dira gizaki fidagarriak identifikatzeko

Animal cognition aldizkarian argitaratutako emandako artikulu batean, ikerlari talde batek 34 txakurrekin egindako ikerketa baten berri eman du. Adierazi duteenez, txakurrok, gizakien aurpegiko keinuak ulertzeaz gain, ustekabeko giza jarrerak ere ulertzeko gai direla frogatu dute. Hala, zein gizaki den konfiantzazkoa jakin dezakete.

ttiki.com/337444
(Frantsesez)

Babeslea: **iametza Interaktiboa**

ideia batetik errealitatera

web garapenak

multimedia

aholkularitza

edukiak

iametza
interaktiboa
www.iametza.com
T.943 37 67 16